

ΜΑΝΩΛΗ ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
12596
Αρ. Τεκ. γ. Βοτάν
Πρωτόκ.

ΗΡΑΚΛΕΙΟΝ - ΚΡΗΤΗΣ 1938

589.159
ΔΕΡ

ΒΙΒΛΙΟΤΗΚΗ ΕΘΝΙΚΗ

ΕΚΔΟΣΗ - ΚΑΤΗΓΗ 1939

ΜΑΝΩΛΗ ΔΕΡΜΙΤΖΑΚΗ

~~„ΒΙΚΕΛΑΙΑ”
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αρ. Τεκ. Π. Β. Β. 12896
Αρ. Τεκ. Π. Β. Β. 12896
Προσθλην~~

ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ
— ΧΑΝΙΩΝ —
Λύξ. αριθ. 1651
Χρονολ. Είσαγ. 30-8-1954
Ειδικότης Κοινοτ. βιβλιοθήκη
Αριθ. 889.159/202

ΤΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ ΤΟΥΤΑ ΒΓΑΙΝΟΥΝ
ΜΕ ΤΗ ΣΤΟΡΓΙΚΗ ΦΡΟΝΤΙΔΑ
ΤΟΥ ΣΕΒΑΣΤΟΥ ΦΙΛΟΥ
Κ. ΑΝΔΡΕΑ ΜΑΡΚΕΛΛΟΥ

ΤΥΠΩΘΗΚΑΝ
ΣΤΑ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΑ Ν. ΑΛΙΚΙΩΤΗ
ΗΡΑΚΛΕΙΟ 1938

ΤΟΥ ΙΔΙΟΥ =====

Σ Τ Ι Χ Ο Ι 1934
Σ Α Ρ Κ Α Σ Μ Ο Ι 1936

~~„ΒΙΚΕΛΑΙΑ“
ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
Αριθ. Βιβλ. Πρωτ. 12596
Αριθ. Τετρ. Κατάλ. _____
Πρωτόκολλο _____~~

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ

ΣΑΝ ΠΡΟΛΟΓΟΣ

Τούτο δέν μπόρεσε ποτές νά χωρέσει τὸ μολό τῆς κυρά Ρηνοῦλας τῆς γυναίκας μου. Τὸ πῶς μποροῦσα κι' ἔκανα ἔτσι, πού νά γράφουν καθημερινοῦ γιὰ λόγου μου ἢ ἔφημερίδες δίχως νάχωμε καὶ καμμιά ἀπολαβή.

Τι τὰ θές αὐτά; Μοῦλεγε συχνά...

Τι πῶς σέ βάζουνε στὶς ἔφημερίδες καὶ σέ ξαναβάζουνε; Ρεμέδιο νάκανες καλιά, στεκούμενα πράγματα νά σοῦ βρίσκονται. Τούτα τὸ σήμερις εἶναι πού δίνουν ἀθροπιὰ κι' ὑπόληψη.

Κι' ἀλήθεια δίκηο εἶχε ἢ μαύρη!!

Ὁ διπλανός μας γείτονας, λίγος καιρὸς πού εἶχε ρθῆ στὸ μαχαλᾶ, ἄνθρωπος τῆς προκοπῆς καὶ τοῦ τερτιπιοῦ, ἐξὸν πού εἶχε ξαγοράσει τὸ σπίτι πού καθότανε μὲ νοῖκι, μὲ τὰ τουρσὰ καὶ τοὺς χαλβάδες του, ὄλο καὶ τὰβγάτιζε μὲ καινούργια πατώματα.

Τὸ δικό μας τὸ μαγαζί, ὅσο γράφανε ἢ ἔφημερίδες γιὰ τὰ ἔργατα τὰ δικά μου, ὄλο καὶ στὰ κάτω τραβοῦσε.

Οἱ μουστερηδες, οἱ πιότεροι παλιοὶ φίλοι, καθὼς κυττούσανε τὸν κατήφορο πού ἔπαιρνα, νοιαγμένοι, βαργεστημένοι καὶ νοικοκυρεμένοι πιά, μ' ἄφιναν καὶ τραβοῦσανε γιὰ τὰ μεγάλα μπαρμπεργιά.

Ἔτσι τὰ πράγματα ὄλο καὶ σκούρευαν.

Ἡ ζωὴ ὄλο καὶ στὴ μιζέρια τραβοῦσε.

Ὁ κύρ Σωφρόνης Ντουκιαντζῆς, θεῖος μου, ἄνθρωπος καλὸς μὲ γνώση καὶ κολαΐ, μὲ νοικοκυριὸ καλοστεκούμενο, διαβασμένος καὶ πολύξε-

ρος,—ἀφοῦ δὰ κι' ἐπίτροπος ἦτανε στήν ἐκκλησιᾶ—βλέποντας ἔτσι καθῶς ἔδιαχνα ὄλο καί μέ μάλωνε πασκίζοντας νά μοῦ γυρίσει τὰ φρένα.

—“Αδिका πού χαλᾶς τὸ κεφάλι σου! Κύτταζε τὴ δουλειά σου, τὸ μπαρμπεργιό σου. Μ' αὐτὰ πού πιάστηκες θὰ φτείρεις τὴ ζωὴ σου. Κι' ὅπως τραβᾶς, περίγελο τῆς πιάτσας θὰ γενεῖς.

Τι νοιάζεσαι; Ποιὸς σοῦπε πῶς ἐσύ θὰ φτιάξης τὸ ντουινιά; Ἡ μοῖρα, κάτεχε, τοῦ καθενοῦς εἶν' ἀπὸ πάνωθε γραμμένη. Κι' ὄντας ἐτούτη δὲν σοῦ βοηθᾶ μὴν ἀκαρτερᾶς νά βρῆς σωσμό.

“Ἐτσι μοῦ ὀρμήνευε ὁ καλὸς μου θεῖος.

Σοφὰ κι' ἅγια τὰ λόγια του!! Σ' αὐτὰ ἐβούλωνε καί ἡ κερά Ρηνοῦλα, οἱ παλιοὶ μουστερηδες τοῦ μπαρμπεργιοῦ καί φίλοι, ὁ κ. Ἀλέξανδρος ὁ ἀπόστρατος, ὁ κύρ Στάθης ὁ Φλουρῆς πού δάνειζε μέ νόμιμο τόκο, κι' ἀκόμα κι' ὁ παπᾶς τῆς ἐνορίας μας. “Ολοι τοῦτοι τάχανε μαζύ μου.

Μὰ τί τὰ θέτε! Στραβοκέφαλος ὡς ἤμουνα δὲν ἔπερνα χαμπάρι ἀπὸ τέτοια. Μέσα μου ἔγρουζε τὸ δαιμονικό. Πολέμησα νά τοῦ ξεφύγω μὰ τοῦ κάκου. Ἡ χαζομάρες μ' εἶχαν παρμένο. Ἡ ἁμαρτία μ' εἶχε τραβήξει. Τὸ μπαρμπεργιό βουλόπλεγε. Κι' ὥσπου ὁ καλὸς μου θεῖος στεκότανε καλὰ στὰ πράματα, βρίσκαμε κολαί. Μὰ τώρα πού τὸν τσάκωσαν στὰ πράσσα καί τὸν ἔχωσαν στή φυλακὴ γιὰ κάτι λαθρεμπόρια; Ποῦ νά περιμένω ἀποκούμπι ὁ χαζός;

Κι' ἔτσι, νά! “Ὅπως τώρα κάθομαι στὸ μαγαζι δίχως δουλειά, κρατᾶω τὸ κεφάλι, κι' ὄλο τὰ λόγια τοῦ σοφοῦ καί καλοῦ μου θεῖου συλλογιέμαι.

—“Ὄντας κανενοῦς ἡ μοῖρα δὲν τοῦ βοηθᾶ....

ΝΑ 'ΜΟΥΝ ΑΗΤΟΣ

Νά 'μουν αήτος με δύναμι
 ν' άνοιξω τὰ φτερά μου
 νά βγῶ τ' άψηλου, στις κορφές
 τῆς Νίδας νά σκαλώσω,
 νά χαρχαλέψω τούς γκρεμούς,
 φωλιά νά πᾶ σοῦ χτίσω
 με τίς κυπαρισσόφουντες
 καί με πλατάνου φύλλα
 σκίνους νά κόψω καί μυρτιές
 κρεβάτι νά σοῦ στρώσω.

Καί νάρθω νύχτ' άνάλαφρος
 άγέρας νά σ' άρπάξω
 ὡς θά γλυκοκοιμίζεσαι
 στ' όνείρου τὸ κανάκιο
 νά σέ κρατῶ στα νύχια μου,
 μέσ' τὰ παχιά φτερά μου·
 γιά προσκεφάλι ν' άκουμπᾶς
 νά σοῦχω τὴν καρδιά μου
 νά τρέχω καί νά λαχταρῶ
 ὡς θά χυμᾶνε τᾶστρα
 στή γῆ, μὴν σέ ξαφνιάσουνε
 κερά μου καί τρομάξεις.

Κι' ὡς θεὸς νὰ σκίζω τοῦρανοῦ,
 μ' ἔγνοια νὰ βγῶ τὸ μάκρος,
 τ' αὐγερινοῦ ν' ἀνταμωθῶ,
 τὴν πούλια ν' ἀπαντήσω,
 νὰ μὲ κυττοῦν ζηλόφτονα
 κι' ὁ γέρο Ψηλορείτης
 νὰ κακιωθῆ στὸ διάβα μου
 τὰ φρύδια νὰ ζαρῶση
 κ' ἀπὸ τὴ θλίψη στὶς κορφές
 τὰ χιόνια του νὰ λυῶση.

Καὶ μεσ' τὸ ποδιαφῶτισμα
 σὰ φτάσω στὴν φωλιά μας
 Ρήγας νὰ κάτσω σὲ κορφή
 τὴ γῆς νὰ φοβερίσω
 νὰ παραγγεῖλω τῶν πουλιῶν
 νὰ σιγοκελαῖδοῦνε
 κι' ἐγὼ σὰ δράκος πλάι σου
 νὰ σοῦ φυλάω τὸν ὕπνο.
 Κι' ὡς θὰ κοιμᾶσαι ἀμάλαγη,
 πάν' ἀπ' τὰ δυὸ τραγούδια
 ὅπου κρατᾶς στὸ στήθος σου,
 εὐλαβικά νὰ παίρνω
 λεμονανθούς, στὸν οὐρανό
 νὰ γράφω τ' ὄνομά σου.

ΑΦΕΝΤΗΣ

Ἄφεντης καὶ πατέρας μας
 ἦταν στὸ σπιτικό.
 Μαῦρο γιὰ μᾶς τὸ ριζικό
 καὶ μᾶς βαροῦσ' ἡ μπόρα
 ἀδέρφια δυὸ κι' ἡ μάνα μας
 μὲς τὸ ρημαδιακὸ
 ῥέβαμε καὶ τὶς μέρες μας
 δὲν ἄσπριζε μιὰν ὥρα.

Στὴν καταχνιά λουφάζαμε
 μ' ἀπαντοχὴ καμιά,
 μπαίγνιο μᾶς εἶχε ἡ γειτονιά
 κι' ὄλο γιὰ μᾶς γελοῦσε.
 χαμένα πού μᾶς ἔβλεπε
 νὰ ῥέβουμε κορμιὰ
 καὶ κύρη πού τεμπέλιαζε
 κι' ὄλυνοχτις μεθοῦσε.

Κι' οἱ δύο γι' αὐτὸν δουλεύαμε
 μὲς στὸ σαπουναργιό·
 ἐγὼ μὲ τὸ Σταμάτη μας
 κι' ἡ μάννα ἢ κακομοίρα,
 τὶς ξένες πόρτες νὰ χτυπᾶ
 εἶχ' ἀποκάμει μπιὸ
 καὶ στὰ σοκάκια ξέσκιστη
 νὰ φέρνει πάντα γύρα.

Ἐπάκουοι στὸ λόγο του
 στὸ γνέμα του μαθὲς
 κεφάλι δὲν σηκώναμε
 στὰ μάτια νὰ τὸν δοῦμε·
 μᾶς φτοῦσε καὶ μᾶς ἔδερνε
 μὰ 'μεῖς ἄλλοι! ποτὲς
 κουβέντα ἀπὸ τὸ στόμα μας
 δὲν βγάζαμε νὰ ποῦμε.

—Εἶστε κι' ὀρίζω σας γκαβοὶ
 σὲ τοῦτο τὸ ντουνιά,
 κύρης ἐγὼ κι' ἀφέντης σας
 θὰ λύνω καὶ θὰ δένω
 κι' ὡς πεθυμῶ ποδίδω σας
 κι' αὐτὴ τὴν ἀναπνιά,
 ξέρετε, πού σᾶς χάρισα
 σὰν θέλω σᾶς τὴν παίρνω.

Ἔτσι τὰ χρόνια πέρασαν
καὶ νὰ πὺ δυνατοὶ
γενήκαμε κι' ὅπως βαρειά
μᾶς πλάκωνε ἡ ἀγκοῦσα
θεριεύει πιά ἡ λαχτάρα μας,
κανεὶς δὲν μᾶς κρατεῖ
καὶ μιά βραδυὰ τοῦ δίνομε
στὰ χέρια τὰ παπούτσα.

Γιατὶ καθὼς τοῦ δείχναμε
πὼς ἔπρεπε δουλειὰ
νὰ βρῆ καὶ τὴν παληὰ ζωὴ
νὰ τὴν ἀποξεχάσει,
μᾶς καταργιόταν κι' ἔγρουζε
μὲ τὴ βραχνὴ λαλιὰ
ἄλλοί! πὼς θὰ χαλούσαμε
ἔπο θεμελιοῦ τὴν πλάση!

Κι' ἔφυγε καὶ ξεφώτισαν
ἡ μέρες πλειὰ γιὰ μιᾶς,
κανέννας πιά στὴ γειτονιά
δὲν εἶχε νὰ μιλήσει,
γιὰ μᾶς, καὶ γιὰ τὸν ἄσωτο
τὸν κύρη τὸν μπεκρῆ
ποὺ τράβηξε, ποὺς ξαίρει ποῦ
μονάχος νὰ ψοφήσει.

Η ΠΡΟΔΟΜΕΝΗ

“Ας τ’ ἀργαλιό, τὴ ρόκα σου
καὶ τὸ λυχνάρι σβῦσε
μοναχοθυγατέρα μου
ξημέρωσε, κοιμήσου.

Τὰ φάδια καὶ τὰ ξόμπλια σου
καὶ τὶς κλωστές σου σπᾶσε
γιατ’ ὁ λογοστεμένος σου
παντρεύεται στὰ ξένα

Πέρνει καντάρι μάλαμα
φλουριά μὲ τὸ λαγίни
καὶ βιὸς νὰ δοῦν τὰ μάτια σου
—τῆς μάνας του τὸ γράφει—

Μάνα τί πῶς παντρεύεται
ὁ νειὸς ποῦ μ’ ἀγαποῦσε·
θέλεις νὰ πιάσω νὰ σφαγῶ
κι’ ἀπὸ γκρεμὸ νὰ δώσω
ἢ καὶ σὲ ξομονάστηρο
νὰ πᾶ καλογερέψω;

Πῶς μοῦ τὸ λές τὶς κλαδωτές
ποδιές μου νὰ χαλάσω
καὶ τὶς μεταξοφάδιαστες
μπόλιες μου νὰ ξυλώσω.
Πῶς νὰ τ’ ἀφίσω μάνα μου
νὰ μοῦ τά φάει ὁ σκόρος;

Γώ τά προυκιά μου θά χαρῶ
 κι' ἀπό γκρεμνὸ δὲν πέφτω
 κι' οὔτε τὰ κλείνω μάνα μου
 στὶς σκοτεινὲς κασσέλες.

Θὰ τὰ φορῶ σ' ἀπαντοχὲς
 σὲ ζέφκια καὶ ξεφάδια
 ξόμπλι νά δείχνω στοῦ χωριοῦ
 τὶς λυγερὲς κοπέλες.

Καὶ πῶς αὐτὸς ποὺ γύρεψε
 ταίρι του νά μὲ κάμει
 παντρεύεται στὴν ξενητεία
 μὲ γεῖα του μὲ χαρά του.
 Κι' ἂν πῆρε βιδὸς καὶ μάλαμα
 καὶ τὰ κανε δικά του
 νά τᾶχει νά τὰ χαίρεται
 νά τ' ἀποκαμαρώνει
 μὲς τὸ ντουνιά νά δείχνουνε
 μάνα τὴν ἀθρωπιά του!

ΚΑΘΩΣ ΒΟΓΚΑΕΙ Ο ΠΟΝΟΣ

Στάσου και μὴν τὸ πέρασε
 ἢ χάρη σου λογάρι,
 χάρε, τὸ μαῦρο σπίτι μας
 ποὺ πῆρες στὸ κοντὸ
 γιὰ πιὸ φτηνὸ μᾶς εὕρηκες
 στὴν προσπάθιᾳ παζάρι
 ἢ στάνη δίχως τσέλιγκα
 σὲ ροῦγα ἢ σὲ δρυμό;

Μᾶς ξέρανες τὰ γιασεμιὰ
 π' ἀνθίζαν στὴν αὐλή μας
 τοῦ κάκου χέργια καρτεροῦν,
 δὲν τὰ δροσίζουν πιά·
 τὸ ρήμαξες τὸ σπίτι μας
 καὶ στὴν καλαμωτὴ μας
 οἱ νυχτερίδες νά, πετοῦν
 καὶ χτίζουνε φωλιά.

Γιὰ πιάσε κ' ἄλλαξε στρατὶ
 κι' ἄλλονε δρόμο πάρε,
 μάζεψε τὸ δρεπάνι σου
 κάνε, σα πέρα κεῖ,
 ἢ σοῦ τὸ σπάζω, τ' ἀγροικᾶς;
 Ὅπονος εἶμαι, Μαῦρε,
 ποὺ σοῦ χυμάει, δὲν σοῦ δειλιᾶ,
 εἴμ' ὦρα σου κακὴ!

ΣΤΗ ΜΟΥΣΑ ΜΟΥ

Ποῦ πᾶς, μωρή, ξεδιάντροπη
 μουσα μου κι' ἄλητεύεις
 ἄτσαλη καὶ ξυπόλυτη
 ποῦ φεύγεις καὶ ποῦ πᾶς;
 Μὲς τὰ καντούνια τί ζητᾶς;
 Σάν τι νὰ μαγειρεύεις;
 Στις ξένες πόρτες τῶν σπιτιῶν
 γιὰτὶ κρυφοκυτᾶς;

Τὸ δὲ σὲ νοιάζει τί ρωτᾶς
 τὴ λάσπη τί ταράζεις;
 Μὲς τὰ σκοτάδια τὰ βαθειὰ
 τί στέκεις κι' ἀγροικᾶς;
 Γιὰ ξένες ἔννοιες τί χολιᾶς
 καὶ μοῦ βαρυγκομιάζεις
 καὶ σὰν ψωριάτικο σκυλι
 γρούζεσαι κι' ἄλυχτᾶς;

Ζαβή, πῶς ξελογιάστηκες!
 Κακοῦ στοιχειοῦ βρωμίζεις
 Τελώνια λὲς νὰ σέ ἔβρανε
 μέσ' σὲ κακοτοπιᾶ
 καὶ στὰ καταμεσήμερα
 δεξὰ ζερβὰ γυρίζεις
 κι' ἔννοια γιὰ τὸ ρημαδιακὸ
 σπίτι δὲν ἔχεις πιά.

Τέτοια δὲ σ' εἶχα νὰ γενεῖς!
Μὲς τὴ μουντὴ φτωχιά μου,
χαζή, σὲ μοσκανάθρεψα
μὲς τὴ βαρειὰ δουλειά,
νὰ σ' ἔχω γι' ἀποκοῦμπι μου
στερνὸ στὰ γερατιά μου,
ἄμυαλη, πὺ νὰ σ' ἔπνιγαν
στὴν κούνια σου θεριά.

Γιατ' ὡς μοῦ παραλόγιασες
καὶ τὸ γκρεμνὸν ἐπῆρες,
μάθε το πὼς τὸ κρέμασες
μόνη σου τὸ σκοινί,
πὺ θὰ σὲ κάνει σὲ ξερὸ
κλαδί, νὰ παίρνεις γύρες
ψόφια κι' ὁ ἀέρας στὰ ψηλά
νὰ σὲ σιγοκουνεῖ...

Ο ΑΣΩΤΟΣ

“Ανοιξ’ ἀδέρφι κι’ ἄσε με
 νὰ μπῶ στήν κατωγούβα
 πάλι τὰ πρῶτα μου νὰ βρῶ
 στή λάσπη νὰ πλαγιάσω,
 νὰ ζήσω μέσ τῆ μπόχα τῆς
 τῆς πίκρες νὰ ξεχάσω
 καθῶς ἐλόγιασ’ ἄσωτος
 στοὺς γνωστικούς ν’ ἀράξω.

Δέν σοῦ ζητῶ τῆ ρέφα μου
 στοῦ μπεζαχτά σου κράτα
 κι’ ὅ,τι μοῦ βγαίνει ἀπὸ γονιοῦ
 γιὰ γιατρικά τ’ ἀφίνω
 στοῦ Γιορταμῆ, ποῦ ἡ σκαλωσιὰ
 κάποιου γιαπιοῦ τὸν πῆρε,
 πάλι στὰ πόδια νὰ σταθεῖ
 χορὸ νὰ κλώσει πάλι
 στοῦν τσάμικο καὶ τὸ συρτὸ
 καρδιές νὰ βαλαντώσει.

Κι' ἀκόμ' ἀπὸ τῆ μίτζα μου
 στὴ Βαγγελίστρα κράτα
 τάξιμο γιὰ τὸν Κουτρομπή
 στὴ φυλακὴ ποὺ ῥέβει.
 Γιὰ τὴ Λενιό μας μερτικὸ
 μὲ τὸν ἀψὺ σεβντά της
 τὴ μαύρη ποῦ ἔχαμε ἀδερφή
 στὴν ἔρμη κατωγοῦβα,
 τὴν κολασμένη, γιὰ κεριά
 σάββανα καὶ παπάδες
 βάστα γιὰ τὴν ἀγροίκηση
 πὼς στοῦ Συγγροῦ πεθαίνει.

Μὴν ἀρωτᾶς πὼς ἔφυγα
 καὶ μάκρυν' ἀπὸ σένα,
 μές' τοῦ πιτοῦ βουλήθηκα
 νὰ σ' ἀρνηθῶ τὴν πλάνη,
 νύχτα, κι' ἄς μὴν ἐβράδυαζε
 στὰ λόγια μιᾶς κυρίας
 πλανεύτηκα ποὺ ἠθικὴ
 ἄκουσα νὰ τὴν κρᾶζουν
 κι' ἀκόμα κάποιου «τζέντελμαν»
 σιγουρισμένου ἀνθρώπου·
 ἐτοῦτοι ἀδέρφι μπιστικὸ
 μ' ἐπῆραν στὸ λαιμό τους!

ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

Καὶ νὰ σκυφτὸς στὰ πόδιά σου
μετανοιωμένος πέφτω
καὶ τὸ συμπάθιο πού ζητῶ
δός μου το ν' ἀπαντέχω
κοντά σου τὸν ξεμηστεμὸ
στὴν ἁμαρτία τὴν πρώτη,
χαζὸς ὡς πῆγα νὰ ζητῶ
μέσ τὸ πνιχτὸ μπογάζι,
πού μ' ἔφαγε καὶ μ' ἔφτειρε
τῶν παστρικῶν τὸ ψέμμα !

“ΙΣΤΟΡΙΑ ΤΟΥ ΓΚΡΕΚΟ..

ΟΠΩΣ ΤΗΝ ΑΝΙΣΤΟΡΗΣΕ Η ΜΑΡΓΗ
ΣΤΗΝ ΚΕΡΑ-ΡΗΝΟΥΛΑ

—Είπα σουτο χίλιες φορές, ἄστονε. Ἴντα κά-
θεσαι καὶ χαλᾶς τὰδίκου τὴν καρδιά σου; Τοῦ-
τος τὸ χούϊ δὲν τὸ παραιτᾷ γιατί φαίνεται νὰ τῶχει
ἀπὸ γεννητοῦ. Γράφει; Ἄς γράφει. Ἴντα θές νὰ
σκᾶς καὶ νὰ πλαντᾶς; Ἄν κακὸ τοῦ κεφαλιοῦ του
κάνει ποιὸς θὰ τοῦ φταίει; Μὰ πάλι κι’ ἄν τοῦ γυ-
ρίσει περὶ καλοῦ, κατέχεις ἴντά ’ναι τοῦτο νά;

Ἔτσι ἐμίλιε κι’ ὀρμήνευε ἡ Μαργή τὴν κερά
Ρηνοῦλα, τὴν ἀδερφή της, καθὼς εἶχ’ ἔρθει ἀπ’ τὸ
χωριό, ἀκούγοντάς τη νὰ γρούζει πάλι καθὼς μ’
ἔβλεπε νὰ χάνω τὸν καιρό μου ἀραδιάζοντας χα-
ζομάρες.

—Ναῖσκες! Ἄποκεινουσᾶς τσοὶ προκομένους
εἶναι, ἀποκρίθηκε ἡ κερά-Ρηνοῦλα, νὰ σταθεῖ ἄξιος
στὰ πράμματα. Τάξη νὰ λάβει καθὼς στέκεται
σάνθρωπο, πού λέει πὼς ξομπλιάζει σὲ μαραφέ-
θια, πού μιλᾶνε γιὰ τοῦτα, δίχως ν’ἄχει ἀπολαβή.
Δὲν τότε παραιτᾶς, καλομάζαλή μου, κι’ αὐτὸς
εἶναι κουζουλός....

—Δὲν εἶναι καθὼς τὰ κρίνεις καὶ τὰ μολογᾶς,
ξαναμίλησε ἡ Μαργή. Τῶπε κι’ ἀπροχτὲς στὸ χω-
ριὸ ὁ Γιάννης, τῆ Κουτουλουφάρινας, ποῦρθε
ἀπὸ τὴν Ἀθήνα ξετελεμένος στὴ σπουδὴ, σὲ μιὰ
βεγγέρα πού πῆγα στῆ Βγενιάς τὸ σπίτι. Τὸ διά-
βασε στὰ χαρτιά τσ’ ἐπιστήμης καὶ τὸ βουλώ-
νουνε κι’ αὐτά.

Τοῦτοι πού διάχνουνε ἐτσά πού ἐμεῖς δὲν τσοὶ
καταλαβαίνομε καὶ τσοὶ λέμε κουζουλούς, τῶχουνε
ἀπὸ γεννητοῦ. Δὲν τσοὶ παίρνει κανεὶς ἀπάνω του,
γιατί, δὲ σοῦ λέω, μπορεῖ καὶ ν’ἄναι. Μὰ σὰ λάχει
καὶ τῶσε γυρίσει ἐπὶ καλοῦ καὶ μὲχάρῃ μου, κά-

τεχε πῶς ἀγιάζουνε. Ναῖσκες! Ἀγιάζουνε.

Ἦκου μιὰν ἱστορία πού μᾶς τὴν εἶπε κεινηνὰ τὴ βραδυὰ ὁ Γιάννης, πού τὴ διάβασε στὰ μεγάλα χαρθιά τῆς Ἀθήνας.

—Μιὰ φορά, στὰ παληὰ τὰ χρόνια πού τὰ ζαμάνια γιὰ τὴ Χριστιανότη ἦτανε μαῦρα καὶ σκοτεινά, ξεμπάρκαραν ἐπὰ στὴν Κρήτη, στὴν ἀκρογιαλιά τῆ Ρογδιᾶς, ἀπὸ μέρη ἀλαργινὰ ληστάδες. Ἐπάτησανε κι' ἐρημάξανε τὰ γυρωτρίγυρα ἐτσά, πού οἱ ἄθρῳποι πού γλυτώσανε ἀπὸ τὸ μαῦρο μαχαίρι τως, γιὰ χρόνια δηγούντανε τὴ συφορά πού πλάκωσε, ὦρα κακὴ, τὰ κακοροϊζικα χωριὰ τως. Ἐπήρανε, λέει, σκλάβους καὶ σκλάβες, νιούς κυπαρισσόκορμους καὶ κοπελιές σὰν τὰ κρούσταλα νερά, κι' ἐπήγανέ τσοι στὰ καταραμένα τὰ καράβια τως κι' ἀνοίξανε πανιὰ κι' ἐφύγανε γιὰ τὸν ἀγύριστο, νὰ τσοὶ πουλήσουνε στὰ παζάρια, ἐκειά, στὰ πάνω μέρη, πού ξαγοράζανε τὸ ἄθρῳπους.

Μαζί τως εἶχανε παρμένο κι' ἓνα μικρὸ κοπέλλι ἀπὸ τῶς ἤλαχε στὴ μπροσπαθειὰ τῆ ρημαγῆς τως. Εἶπανε νὰ τὸ σκοτώσουνε, μὰ ἓνας τὸ λυπήθηκε καὶ τὸ πῆρε ἀπάνω του. Σὲ μιὰ πολιτεία τὸ ξαγόρασε ἓνας πλοῦσος καὶ τὸ πῆρε νὰ τοῦ βόσκει τὸ αἶγες. Τὸ κοπέλι ἦτανε ἀπὸ τὸ Φόδελε, τὸ χωριὸ ποῦναι κοντὰ στὴ Ρογδιὰ καὶ τὸ λέγανε...νὰ δεῖς πῶς τὸ λέγανε...ναί, τὸ λέγανε—Θεοκοτόπουλο. Ναῖσκες, ἐτσά μᾶς τὸπε ὁ Γιάννης—Θεοκοτόπουλο.

Ὁ ἀφέντης του τὰγάπησε μὲ τὸν καιρό, γιὰ τὶ τσοὶ παραγγελιές του ἦτανε ἀτσιδα. Ἦβοσκε τὰ ζούμπερά του στὴν ἐξοχὴ καὶ κατὰ πῶς ἤπαιζε, ἀντὶς νὰ διάχνει ξεροτρόχαλους καὶ νὰ κυνηγᾷ πουλιὰ καὶ τζιτζίκους, ἦκανε σκέδια σὲ γαστριά καὶ σὲ χαλίκια, πού θωρῶντας τα κάποτες ὁ ἀφέν-

της του, κατάλαβε, καθώς ἔγνωθε ἀπὸ τοῦτα, πὼς τὸ κοπέλι ἀπὸ γεννητοῦ του, πράμα εἶχε μέσα του. Κι' ἔτσά τ' ὄφθησε νὰ πράχνει ὀρνικό του.

Μεγάλωνε τὸ κοπέλι κι' αὐγάτιζε στὸ σκέδιο καὶ στὴ ζγουραφική. Στὴν πολιτεία ὅσο πήγαινε κι' ἀγροικούντανε. Ὁ ἀφέντης του, βλέποντας τὴν προκοπή του, τοῦχε δοσμένο τὸ ἐλεύτερο καὶ τ' ὄχε κάμει καὶ παιδί του. Οἱ ἄλλοι ποὺ καταφέρνανε τὰ ἴδια μὲ τοῦτο πράματα ζγουράφοι, βλέποντας ποὺ καθημερνοῦ τοὺς ἤβανε στὴ μπάντα, ἀπὸ ζήλεια τότε λέγανε κουζουλό, καὶ πὼς τάχα ἔτσά ποὺ ἤβγανε τὰ σκέδια καὶ τοοὶ ζγουραφικές του δὲν ἤστεκαν σ' ὄφελος στά πράματα τοῦ καιροῦ, καὶ δὲν εἶχανε τὸ πρεπούμενο κάλλος στὴν ἀποθυμιά τοῦ μαθιοῦ μὲ τὴ ἀχαμνότη ποὺ τ' ἄδιαχνε.

Τοῦτος σὲ κανένα δὲν ἤβγανε μιλιὰ. Δούλευγε στὰργαστῆρι του καὶ χαβὰ δὲν εἶχε κανενοῦ. Ὅσο οἱ ὀχτροὶ τότε κατατρέχανε, τόσο τ' ὀνομά του ξάπλωνε κι' ἤπιανε τὸν κόσμο. Κι' ὁ βασιληᾶς τοῦ τόπου τ' ὄχε σὲ ὑπόληψη καὶ τιμὴ. Γίνηκε μέγας! Ἡ δόξα του ἤπιασε τὴν οἰκουμένη. Ὅλοι, μικροὶ μεγάλοι, τὸν εἶχανε σὲ σέβας. Ἀγροικᾶς;

Εἶπε ἡ Μαργῆ τελεύοντας τὴν ἱστορία στὴν κερά—Ρηνούλα, ποῦστεκε κι' ἀφρουκαζότανε μὲ μεγάλη συλλογή.

—Ἐτσά ἔζησε κι' ἀπόθανε. Κι' ἄμ' ἀπόθανε καὶ περάσανε χρόνοι καὶ καιροί, τὸ κοπέλι ἄγιασε! Οἱ Χριστιανοὶ ἐβγάλανε τὰ κόκκαλά του καὶ τὰ φέρανε στὸ χωριό του, τὸ Φόδελε. Ἐκεῖα ποῦ τ' ἄχουνε θαμένα ὁ τόπος μοσκοβολᾷ. Οἱ χωριανοὶ τοῦ κάμανε καὶ τ' ἄγαλμά του. Κι' ὡς τ' ὄχουνε σκεπασμένο μ' ἓνα σεντόνι, ὁ κόσμος πηγαίνει, ἀνάβει κεριά, τὸ ξεσκεπάζει καὶ τὸ προσκυνᾷ!

—Κι' ἄγιασε μπρὲ κιόλας; ρώτηξε ἡ κερά—Ρηνούλα τώρα δὰ μὲ ἔκσταση κι' ἀπορία.

—Κι' ἀμέ δέν ἤγιασε ; "Ἦγιασε μαθές, εἶπε βου-
λώνοντας ξανὰ ἡ Μαργή.

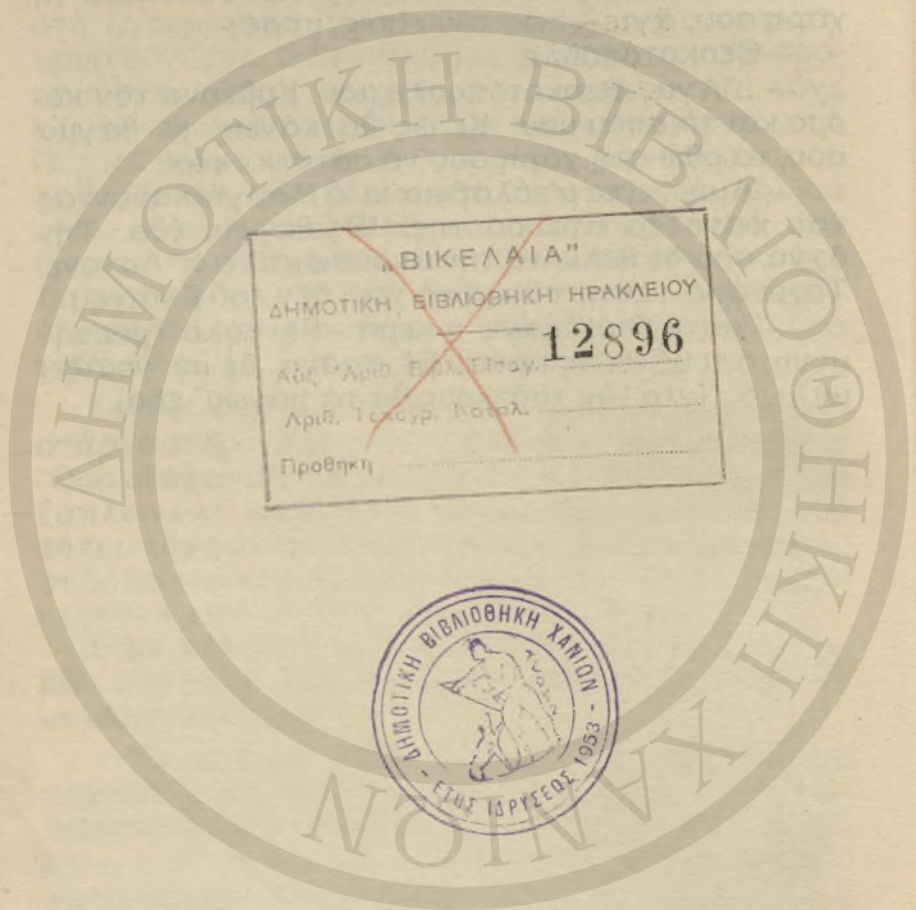
—Προσκυνῶ τῆ χάρη του, ἔκανε ἡ κερά—Ρη-
νούλα κάνοντας τὸ σταυρό της. Προσκυνωῶ τῆ
χάρη σου, ἄγιο—πῶς τὸν εἶπες, μπρέ;

—Θεοκοτόπουλο...

—..."Ἄγιο Θεοκοτόπουλέ μου. Κυβέρνα τὸν κό-
σμο καὶ τὸ σπίτι μου. Κι' ὡς θὰ κάνεις τὸ θάγμα
σου, νὰ ρθῶ στὴ χάρη σου νὰ σ'ἀνάψω κερί.

—Ἀμήν, εἶπε μ'εὐλάβεια κι' ἡ Μαργή, κάνοντας
καὶ κείνη τὸ σταυρό της. "Ε! θωρεῖς ἐδᾶ; Τὴν
ἄχνα σου δέ θέλω νὰ τὴν ἀκούσω μπλειό." Ἀστονε.
Τὸχει ἀπὸ γεννητοῦ καὶ τὸ χουῖ δέν τοῦ βγαίνει!

—Γιὰ τὸ Θιό! ἔκαμε ἡ κερά—Ρηνούλα τρομαγ-
μένη, ὅ,τι θέλει ἄς κάνει. Σὲ πράμα δὲ μὲ νοιάζει
μπλειό. "Ἰντα! μὲ τσάγίους θὰ τὰ βάνωμ' ἐδᾶ;

~~„ΒΙΚΕΛΑΙΑ”~~
 ΔΗΜΟΤΙΚΗ ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ ΗΡΑΚΛΕΙΟΥ
 Αύξ. “Αυθ. Επαλ. Ελλάδας” **12896**
 Αριθ. Τεκμ. Καταλ. _____
 Προβληκή _____

Т. М. 294. 28

ΤΙΜΗ ΔΡΑΧ. 25